

כיצד מעברין פרק חמישי עירובין

נה א מ"י פ"ו הלכות
עירובי הלכה ה
טו"ע פ"י מה טעם ד'
זו ב מ"י ט"ז הלכה ג'
טו"ע ט"ז מה טעם ד'
זו ג מ"י ט"ז הלכה ג'
טו"ע ט"ז מה טעם ד'
ה הלכה ה טעם עין
ה טו"ע ט"ז מה טעם ד':

רבינו הנגאל

ק"ד מורה (מורה) ביתו
ומערב מערב ביתו
בשלא לביתו אלפים
לעירובו יתר מיכן
משכחת לה כגון דעירב
ואנח עירובו למורה ביתו
ואתי מועטב ביתו דמטא
לביתו ולא מטא לעירובי
אלא לעירובו מפסידא אמה
ולביתו יתר מיכן היכי
משכחת לה ופיקי ר'
יצחק מחגי' דקתי' מורה
ביתו מורה בני הוא ולא
ידע היכא מנח בנו עירוב
החשיך ליה ויכא
ברובתא (ה) האי דניה
דמי' לביתיה ולא מטי
לעירוביה. ובה בר בר
שילא אמר אפילו תמא
מורה ביתו ומערב ביתו
וכגון דקאי ביתו באלכסון
פי' כגון שנתן עירובו
במורה ביתו מן הגז
נמצא מקום רגליו עד
עירובו אלפים אמה
מכוונת וביתו עומד בקרן
זוהי לעירובו פשוטה
הדרך הכוללת מטה ללכת
לביתו נמצא מהלך
באלכסון ועודף עליו
יתרן האלכסון כולו
שהוא בכל אמה שני
חומשי אמה כדקיימא לן
כל אמתא בריבועא אמתא
והוי חומשי באלכסון.
ותרי שאמר לעירובו
אלפים אמה ולביתו יתר
מירוב אמה לביתו ומורה
לעירובו שכבד עקי
שבתתו מביתו אבל אם
ברת בתוך אלפים אמה
עומד אינ"פ שעירב (לג)
(לד) בנו לא עקרה
שבתתו מביתו אלא מותר
לביתו ובעל עירובו:
הנותן עירובו בעירוביה
של עיר שהיא בתוך
שבעים אמה ושיערי' אל'
עשה כלום לעירובו
מכלל העיר הוא חשוב
ובאילו עירובו בתוך העיר
הוא וכו' מי שלא נתן
עירובו כלל דמי. נתנו
לעירובו חתן לחתום (ב)
(לג) שאין יכול להלך
לעירובו בשבת אינו עירוב
נמצא אמה במקום אחר
ועירובו במקום אחר
ותרי' אלא אמה חתן
לעירובו של עיר. מה
שעברתה הוא מפסיד פי'
הנותן עירובו במורתו של
עיר מחוץ לעירוביה אלף
אמה ושכח אלף אמה
שיש (לד) (לז) לילך
למורה של עיר שלשת
אלפים אמה אלא אמה
שהן קו העיר ועד עירובו
ומעירובו ולהלך אלפים
אמה מפסידא מועטב
של עיר אלף אמה שאין
לו רשות לילך במערה
של עיר אלא אלף אמה
בלבד ואקשינן איני הוא
תניא נתנו חתן לעירוביה
של עיר אפי' אמה אחר
נשכר אותה אמה והפסיד
את העיר כולה מפני
שערת העיר עולה למורה
התחום. ופיקי' לא
קשיא משנתנו כגון
שכלתה מדרתו בסוף העיר
כגון שנתן העירובו חתן
לעירובו של עיר אלף
אמה והעיר היתה כולה
אלף אמה. נמצא מקום
עירובו עד סוף העיר
אלפים אמה אלף אמה
שהן קו העירובו עד
עירובו של עיר אלף

כאן שכלתה מדרתו בסוף העיר. תימה ולרבנן דלמרי צפרק מי
שהוליאיהו (לעיל דף מה.) צ"ש צדק שיש לו ח' ומסתמא
דה"ה לנותן עירובו כיון דקיס לן דנותן עירובו יש לו ד' אמות.^א
כמו שבת הוא נשכר ד' אמות שאם נתן עירובו למורה העיר ד'
למורה ח' אמות ואלפים ולמעטב
אלפים פחות ד' אמות מה שהעיר
נחשב לו וי"ל דלר"א דלמרי והוא
צ"ל מנעטן או לרבי יהודה דלמרי צדק
לו ד' אמות בכל רוח שירצה מה
שנשכר הוא מפסיד ומפסיד ד' אמות
במקום העירובו ומפסיד ד' אמות
העיר דמונין לו העיר כ"י אמות
וא"ת לרמי בר חמא דמסקפא ליה
בסוף מי שהוליאיהו (לעיל דף ז' ע"ג)
נותן עירובו אם יש לו ד' אמות
תפסוט מהכא דאי אין לו ד' אמות
א"כ מפסיד יותר ממה שנשכר שאם
נותן עירובו ארבע אמות חוץ לעירובו
של עיר לזד מורה נשכר ד' אמות
לזד מורה ומפסיד ח' אמות לזד
מעטב דמונין לו ד"א שחץ לעירובו
של עיר והעיר ד' אמות ואומר ר"י
לרמי בר חמא (ג) אם נתן עירובו אין
לו ד"א גם העיר אם מוצלעת חוץ
תמוס העירובו נמשכת לו כמשהו ואין
מפסיד כלום צנשך העיר דהאמר'
כ"פ"פ דהנותן עירובו בתוך העיר לו
בתוך מערה שיש בה דירין יש לו
אלפים חוזה לה ואמאי יש לו אלפים
שלימות כיון דתשבת כד' אמות וגאמר
שהנותן עירובו אין לו ד' אמות אלא
ודאי ס"ל שאם אין לו ד' אמות העיר
נחשבת לו כמשהו וא"ת ולר"א דלמרי
הוא צלמנעטן כשנתן עירובו חוזה
אמורה של עירובו העיר לזד מורה
יהיה לו לזד מורה צ' אמות ואלפים
ולזד מעטב אלפים פחות צ' אמות
העיר נחשבת לו כד' אמות ולעירובו

מה שנשכר. לרות זה נפסד לרות שכנגדה שהרי מונה מן העירובו
אלפים לכל רוח ואם נתנו צדק אלף למורה נמנע שכלות אלפים של
מורה צדק ג' אלפים לעיר ונשכח אלף ואלפים של מערב כלות
צדק אלף של מערב העיר והפסיד האלף וקמ"ל דלחן העיר עולה
לו מן חשבו האלפים של מערב אלא
כולה כד"א: גמ' דמורה ביתו. ואמר
לזנו לערב לו צמערב צדמו נמנע
שצדמו עומד (ה) צינו לצין עירובו והיכי
תני ממנו ולעירובו אלפים ולצדמו
יותר מכאן הא ודאי עירובו מרחיק
טפי: דמטי' לביתיה. שהיה יכול לילך
לצדמו מנעטן עירובו צלל לעירוביה לזן
היה שכלל: גמ' בא"כסונא. צינו לצין
עירובו ומשוך עירובו למערב יותר
מצימו ואפ"כ פעמים שהאלכסון רב'^א
והרי צדמו רחוק ממנו יותר מעירובו:

חוץ לתחום ש"ד. הא לא הוי עירוב:
משכתב אותה אמה. לרות העירוב
הפסיד מדת כל העיר לרות שכנגדה
שכשמידו אלפים מעירובו לזד העיר
מעלה לו מדת העיר מן המשטן:
שכלתה מדרתו בחצי העיר. אם הייתה
עיר גדולה או שהרחיק עירובו מן
העיר עד שאין כל העיר נכללת
במדת אלפים של עירובו תעלה לו
העיר מן החשטן ומפסידה ואם
היתה כל העיר נכללת בצלפים של
עירובו הויא לה כולה כרבע אמות:
היה מורד ובא. שבת חוץ לעיר
ולא היה יודע שיש עיר סמוך לו
ותמן צפרק מי שהוליאיהו (לעיל
דף מה.) הוואיל ולא היתה כוונתו
לכך לא יכנס לעיר אלא עד אלפים ממקום שצדמו והתחיל למנות
אלפים פסוקים צינוניו^א וכלתה מדרתו כו' והוא הדין נמי לנותן
עירובו חוץ לעיר וקנה שצדמה: א"ר יודן ט"ז א"ר אלא דברי
בבאית. כמתבאר מפי הגבורה שאינו עומד אלא לדבריו אמרן
רבי יהושע צ"ן לוי לדברים הללו ואי לאו דגמיר להו מרביה לא
היה אמר כי האי מילתא צלל טעמא: אמר רבא. ומאי
נצדמותיה תרווייהו תננהי צממני' אנשי עיר גדולה שהיתה להן
עיר קטנה בתוך אלפים ויוצאין מעירן והולכין לילך דרך הקטנה
מהלכין את כל העיר קטנה הסמוכה להן ועל כרחק ה"ק מהלכין
את כולה כד' אמות ומשלימין מדתן חוזה לה דאי ס"ד מדת העיר
סליק להו מאי אחא לאשמועינן פשיטא דעד אלפים יכול להלך^ב:
ואין

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לנותן
צדמו צדמו עומד צדמו לצין
עירובו: כוה

(ב) תוס' ד"ה כלן וכו'
לדמי צד ממה דאי:
(ג) ד"ה אין אלו וכו'
ויפסק מומין אלו לזל
הוי: (ד) בא"ד לא סגי
לא כ"י הוטע ב"ל דהא
לא כליל וכן בסמוך:
(ה) בא"ד וכו' מתמה
כיון דכשכלתה:

ליקוטי רש"י

דרובנו. ממנו (לעיל כ"ג)
דברי בבאית. צלל
טעם (ל"ב י"ב). שאין
לחייב ליתן טעם לנאותא
לפי שכלל טעם שומעין
לחך קו' לא מנו טעם
(לדריהם) בכורות מה.

הנהגות וצינונים

(א) ר"ג רבא (גליקן)
ועל רבא בר שילא.
וכיה בכתי' ודפרי'
(דק"ט): [3] בדפרי' נוסח
הציון לדברי המשנה
הוא בהגון צננו חוץ
לתחום חוץ לחתום
ס"ד וכו' (דק"ט): [2] ציל
חוץ לעירוביה של
עיר (בתי' ודפרי':)
[7] בכתי' ודפרי' נוסף
שהאלכסון רב וממנו
לעירובו אלפים והוי
ביתו רחוק: [8] ויכל
להלך ואין אנשי כו'
הכל ריבוב אחד.
רש"י (גליקן): [1] נדציל
בבב"א (בא"י), ועי'
הלשון בתוס' הרא"ש:
[2] ציל רב (גליקן):
[3] ציל בבב"א שורן
(גליקן) וכיה בדפרי':

מה שנשכר הוא מפסיד: גמ' קא סלקא
דעתך למורה למורה ביתו למערב למערב
ביתו בשלמא הימנו ולביתו אלפים אמה
ולעירובו יתר מכאן משכחת לה דמטי
לביתיה ולא מטי' לעירובו אלא הימנו
ולעירובו אלפים אמה ולביתו יתר מכאן
היכי משכחת לה א"ר יצחק מי סברת
למורה למורה ביתו למערב למערב ביתו
לא למורה למורה בנו למערב למערב בנו
רבא^א בר רב שילא אמר אפי' תימא למורה
למורה ביתו ולמעטב למערב ביתו כגון
דקאי ביתיה באלכסונא: הנותן עירובו בתוך
עיבורה וכו': חוץ לתחום *ס"ד אלא אימא
חוץ לעיבורה^ב: מה שנשכר הוא מפסיד:
מה שנשכר ותו לא והתניא הנותן את
עירובו בתוך עיבורה של עיר לא עשה ולא
כלום נתנו חוץ לעיבורה של עיר אפילו אמה
אחת משתכר אותה אמה ומפסיד את כל
העיר כולה מפני שמדת העיר עולה לו במדת
התחום לא קשיא כ"אן שכלתה מדרתו בחצי
העיר כגון שכלתה מדרתו בסוף העיר וכו'ר'
אידי דאמר רבי אידי א"ר יהושע בן לוי^א: היתה
מורד ובא וכלתה מדרתו בחצי העיר אין לו
אלא חצי העיר כלתה מדרתו בסוף העיר
נעשית לו העיר כולה כד' אמות ומשלימין חו
את השאר א"ר אידי^ב אין אלו אלא דברי
נביאות מה לי כלתה בחצי העיר מה לי כלתה
בסוף העיר ואמר רבא תרווייהו תננהי^ג אנשי
עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה
ואין

נותן צ' אמות וצ' אמות שזית של עיר יעלו לתשטן אלפים ואמאי
כשן המניח עירובו עירוביה של עיר לא עשה ולא כלום וי"ל
תעטמד חוץ המחילות אין צמקוס שנחשב כד"א חוץ חילוק פי'
עומד צלמנעטן לעומד בסוף דלפי' עומד כסופו כולו עומד צלמנעטן
ואין נותנין חוזה לה כלום דהא צמי שהוליאיהו חוץ לתמוס ונתניהו
צדרי או צסחר מהלך את כולה^א ולא חוזה לה ואפי' הוא עומד
בסופיה: אין א"ר אלא דברי בבאית. אומר ר"י דכ"מ שאומר
אין אלו אלא דברי נציאות הוי לשצח כלומר אין תמנה כוז שמצין
תלמך כל כך סברא^א מועטת וצדמו הקדש אמר דהכי משמע צפ"ק
דצח צתרא (דף י"ג) גבי מנת צכרס אינו מוכר לך סומכוס אמר
לא יפחות לו מג' צין א"ר יוסי אין אלו אלא דברי נציאות ומיית'
עלה מיוס שחצין צמ' המקדש נעלה נציאות מה הנציאות ומתנה
לחכמים משמע לשצח קאמר וצ"פ (ג) אלו מומין (גמורת דף מה.) דאשכחן דלא הוי לשצח לא קאמר צהאי לינשא אלא עשו דצריהם כדברי
נציאות פי' לאומרם צלל טעם דפריך אי אצב הוא צהאל נמי לעומא והכא נמי הוי לשצח כההוא דצ"ב וקאמר רבא תרווייהו תננהי
ומאי קמ"ל ריב"ל ומסיק דסוף העיר אצטריכא ליה לריב"ל לאשמועינן דלא תגן אצל אין לפרש דרב ארי קורה אורתן דברי נציאות לומר
שאין נראה לתלך דברי רבא קאמר תרווייהו תננהי ופירש חילק ריב"ל א"ע' דצפרק צהמה המקשה (חולין דף ע"ג): גבי הא דלמרי רבה כס'
טעומאה צלועה כו' קאמר תרווייהו תננהי והתם הוי פירושו מאי קמ"ל רבה מדקא משני כי קאמר רבה כגון צלע צ' טענות מ"מ אשכחן
נמי צפרק אין מעמדין " תרווייהו תננהי דלא להקשות מאי קמ"ל קאתי אלא להציא קשייתא לדצדמו גבי הא דקאמר (רבא^א) המקדש (בשור^ב)
הנסקל כו' מ"מ הכא משמע דרצח צל להקשות מאי קמ"ל ריב"ל א"ר יוסי אלא להציא קשייתא ליה ומייהו רצמו שמואל לא גרס
אצטריכא אלא סוף העיר לא תגן דוחק הוא שמוקס הספרי' ועוד לא מצינו למימר דר' אידי לא סבר (י) כו' יהושע דהא לא מתרצא ממני'
וצרייתא אלא כו' יהושע כדלמרי לעיל ומרר"י אומר דמתי' וצרייתא ארי צלן צה ולהכי כי כלתה מדרתו צדקו העיר כל העיר נחשבת
לו כד' אמות למנין אלפים דהא אפילו כלתה מדרתו צדמי העיר צלן צה נחשבת לו כד' אמות להלך את כולה כדמשמע צדרי (למך דף ע"ג.)
דקאמר והרי נתן עירובו צדקו אלפים וקשיא וצית צצמיה אלמא צלן צה אפילו כלו אלפים שלו צתחילת העיר נעשית כל העיר כד' אמות
וכן צפרק צלל מערצין (לעיל דף נ"ה): דקאמר מי סברת דמנח ליה צדקו אלפים לכאן ופירש רש"י דכל העיר נעשית לו כד' אמות כיון דלן
צה ור' אידי לא מתמה אלא אר' יהושע דלמרי צדמי צדמלתה צדמו צדקו העיר כל העיר נעשית לו כד' אמות ולהכי מתמה כיון
(ג) שכלתה מדרתו צדמי העיר אין לו אלא חצי העיר ולו נעשית לו כד' אמות אפילו להלך את כולה כי כלתה צדקו העיר נמי אין נעשית
לו כד' אמות כד' אמות השלשים לו את השאר והשתא אחי שציר מאי דפריך לעיל מה שנשכר ותו לא והתניא כו' ולא פריך ממתני'
והתנן ולמודד שאמרו כו' דלגבי מודד הוה ידע דיש לתלך צין כלתה מדרתו צדמי העיר לכלתה צדקו העיר ולהכי פריך מנותן דהוה
לן צה ומשני דצלן צה נמי יש לתלך דכלתה מדרתו צדמי העיר נהי דנעשית לו כד' אמות שיכול להלך כל העיר לענין שיכול לצח
לזד אחר של עיר לא נעשית לו כד' אמות ולספרים דגרסי נמי סוף העיר אצטריכא ליה דלא תגן אחי שפיר אף על גב דסוף
העיר נמי תגן דאם לא כן מיקשה ממתני' אצטריכא ליה דהא לא שמעי' ממתני' כדפירשמי':

לכך לא יכנס לעיר אלא עד אלפים ממקום שצדמו והתחיל למנות
אלפים פסוקים צינוניו^א וכלתה מדרתו כו' והוא הדין נמי לנותן
עירובו חוץ לעיר וקנה שצדמה: א"ר יודן ט"ז א"ר אלא דברי
בבאית. כמתבאר מפי הגבורה שאינו עומד אלא לדבריו אמרן
רבי יהושע צ"ן לוי לדברים הללו ואי לאו דגמיר להו מרביה לא
היה אמר כי האי מילתא צלל טעמא: אמר רבא. ומאי
נצדמותיה תרווייהו תננהי צממני' אנשי עיר גדולה שהיתה להן
עיר קטנה בתוך אלפים ויוצאין מעירן והולכין לילך דרך הקטנה
מהלכין את כל העיר קטנה הסמוכה להן ועל כרחק ה"ק מהלכין
את כולה כד' אמות ומשלימין מדתן חוזה לה דאי ס"ד מדת העיר
סליק להו מאי אחא לאשמועינן פשיטא דעד אלפים יכול להלך^ב:
ואין

החשק שלמנו על רבינו הנגאל (ה) לשון חן על צדו וכו' צ"ל ומשכחת לה ולא נמנע לנפול וכו'.
תלמוד בבלי <עון והדר> - ד עירובין תלמוד בבלי עמוד מס' 132 (הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה 0)

עין משפט
ג' ר' אבא ב' ר' אבהו
עירובין ה' ד' סג
עירובין ה' ט' סג
א' טור ש"ע א"ח ס' סג
סעף ג':

(א) לעיל לא: (ב) לעיל
מ"ג. (ג) דף ס"ב. (ד) לקמן
(ה) ע"י ב"ק לחג:
(ו) דף ס"ב. (ז) שבת קנ"ג:
(ח) פ"ב דאבות מ"ב.

לית דחש להא דר' עקיבא. דקיימא לן כדברי המיקל צעירוב כדפי' בקונט' ותמוזין דרצנן כדפי' צפ' מי שהוליאולו (לעיל מ"ג ט):

הדרן עלך כיצד מעברין

הדר. ר' אליעזר בן יעקב אומר עד שיהו ב' ישראלים אופרים כו'. משמע להמרייהו קאי ר"ל בן יעקב לעכו"ם וכו' וצנמ' מפרש דטעמא דרצנ' דכיון דעכו"ם חסוד אשפיכות דמיס צמרי דשכימי דליירי גזרו צהו רצנן שמה' ילמד ממשעיו כו' וכו' והרי כותים דלא חשדי אשפיכות דמיס ולא ארציהו דלמנוכח פ"ק דמס' ע"ג (דף ט"ז) שמעמדין צהנהו צפונדקאות של כותים וממחדין עמהם א"כ שכימי דליירי ונגזר נחד ואין לומר דר"ל בן יעקב סגור דכותים גרי אריות הן וחשדי דהא אפילו למ"ד גרי אריות הן לא חשדי מדפרין התם צע"ו עלה מצרייתא דלסרו למכור צהמה דקה לכותים ורואה להוכיח מתוך כך דטעמא משום דלמי לזונוי לעכו"ם ולא משום דחשדי ואמאי דלמא צמותים גרי אריות או גרי אמת הן פליגי ואומר ר"י דעיקר תקנה משום עכו"ם איתקן שמה' ילמד ממשעיו ולא משום דזקוי וכתי ואגז שסרו צעכו"ם אסרו נמי צמותי וכיון שלא נאסר אלא ע"י עכו"ם לא התמיר בהן יותר מן העכו"ם:

הנהרות הב"ח

(ב) רש"י ד"ה אף העיר וכו' וכו' א"ע ד"ה לה מומה:

ליקובי רש"י

פ"גאה. געל מריצה
(וישן לא:). קענקע רגלי
למלוק על צמיון קידושין
מ"ג.

הנהרות וציונים

[ל] בכת"י נוסף רא"א
ד"רנא אחד שבת וכו',
ונכנסא ישרה היא פאר
(דק"ס). ר"י מהרש"א
דף ר' אליעזר הינו ר"א
בן פדת האמורא ופליגי
אדרי' אמר שמואל
אליבא דרבנן ועליה
קאמר מיתבי א"ל
וכו' (נ"ע הג' ע"ב)
בכת"י [ג] בכת"י
ובדפוס' ישובה (בכל
העמוד בנ"י ובדפוס'):
[ג] צ"ל דאבי גזר
(כת"י ודפוס'). וכ"ה
ברש"י בכת"י ובכל
הדפוס' (וכ"ה בשאר
הדפוס' ע"י מגילה כ"א
דכתי' ע"י ע"א):
[ד] ק"ר רבה על מ"ר יהודה
פלאה פרש"י קנטר רגיל
לחלוק על חבירין
(גליון). [ט] (במשנה
שבמשניות גרס דברי
ר"ם) (גליון). וכ"ה
בכת"י וראשונים, וכן
משמע מן הגמ' דקאמר
בשלמא ר"מ קסבר כו'
(קול הרמ"ז), אבל אפשר
דקאמר הכי משום דסתם
משתרי ר"מ (דק"ס):
[ו] רש"י ורש"א מ"ז
[ז] ר"ל ליתא תיבות
אלו בכת"י ובדפוס':
[ז] בס"י איתא שאין בה
דיוורין דהא (גליון):
[ח] תיבות "וילגינו" שם
מ"ר וליחא בכת"י
ובכל הדפוס', ובקצת
דפוסים חזרו והדפיסו
בשבוש מהדבור הקודם
ל"העמיד העירוב עד סופו
וילגינו" שם דס"ל
כרבנן דכיון וכו' וחוצה
לו אלפים" ומחקו
המהרש"ל מלבד התיבות
ו"לגינו" שם" שהשאר
מפני שהן יכולות
להתקיים אבל גם
הן מיותרין (דק"ס):
[ט] בדפוס' נוסף וקסבר
נמי ר"ג דהמבטל
רשותו כיון דהחזיקו
בו בני מבוי שוב אינו
יבא לחזור בו והיינו
דקאמר משה בצדוקי
שיהו וכו' (וה"א):
וכ"ה ברש"י שבר"י:
[י] וצ"ל וביש"א צ"ו
רשותן (גליון). וכ"ה
כהגון בכת"י וברוב
הדפוס' (והשבוש בשאר
דפוס'). דק"ס:

גמ' בעיר חריבה. מדוריה אצל מחלומיה קיימות קצבו לה: דרבנן מוה"ך את בוליה. דהא שנת צאור מחלומה. והוא דקין לר"ע והא דנקט רצנן משום הניח עירובו דעמי למיתמי חילוק בין חריבה לשיצה ולר"ע אפי' שיצה אף לו ממקום עירובו אלא אלפים: הניח עירובו בעיר חריבה כו'. דמי אמור רצנן כל העיר לו כד' אמות צמוטצת כדתקן צהילא אימתי צומן שזין צה יורין אלמא צמריצה מודו: ד"ג הא צאין צה יורין מודין ליה: אינה ראוייה ד"דירה. שפלו מחלומיה: מערת צדקיהו. גדולה היתה והיא שילא ש"ה דקדישו לילה מירושלים לצרות מפני הכסדים כדכתיב צמיה עיר (נ"ג) ומצקע העיר וגו': אף עיר חריבה. ועל כסוך חריבה מדיוורין ולא מחומה דאי מחומה לא הוי תני מהלך את כולה כיון דלא שנת צאור מחלומה (וה"ה ר' עקיבא) וכו' דיש מומה קמני שנת ולא קמני הניח: מני. הא ללא תני הניח: אי נימא ר"ע. לית ליה צהנה מהלך את כולה אמאי תנא עיר דומיא דמערה למימר דצמריצה קאי: אפי' ישיבה נמי. הניח לר"ע לא. והא ליכא למימר דהא דנקט חריבה משום שנת נקט למימר אע"ג דהיא חריבה היכא שנת מהלך את כולה הא מאי חריבה עיר אפילו תל ונקט וקמה קטורה ושיצין מקיפות אותה אמרן צפרקין קמא (דף ט"ו). מהלך את כולה: אלא צ"ו רבנן. ושמה מינה צמריצה מודו דהא על כסוך הא דנקט חריבה משום שירא דשייר ולא תנא הניח נקט לה: אף מערה ישיבה. ולאשמעין דלפ"ה שנת אין הניח לא כר"ע: והא כמערת צדקיהו קתני. ואין שם דיוורין [דק"ס] דהא של מלך היתה א"ע השתא לית צה יורין: בני בנישתא דבי אגובר. צת הכנסת גזול היה וכולו מוצלע חלפים של תחום מצריכתא והס לא הניחו שם דצמירא לכו כרצנן דכיון דמוגת צאור מחלומה מהלכין את כולו וחוצה לו אלפים: גזו ביה שפי. העמיקו עוד להעמיד העירוב עד סופו ולתנימו שם"ל. כי היכי דלישתרי צבו שפי. דהא ממקום העירוב צעימו למודו: פ"גאה. מולק על חממיס אמה: בעירובין לית דחש להא דרבי עקיבא. דק"ל הלכה כדברי המיקל צעירוב:

עירובין ה' ד' סג
עירובין ה' ט' סג
א' טור ש"ע א"ח ס' סג
סעף ג':

הדרן עלך כיצד מעברין
גמ' אמר רב יהודה אמר שמואל שבת בעיר חריבה לרבנן מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה הניח את עירובו בעיר חריבה אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה ר"א אומר [ט] "אחד שבת ואחד הניח מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה מיתבי אמר להו ר"ע אי אתם מודים לי בנותן את עירובו במערה שאין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה אמרו לו אימתי בזמן שאין בה דיוורין הא באין בה דיוורין מודו ליה מאי אין בה דיוורין אינה ראוייה לדירה תא שמע שבת בעיר אפי' היא גדולה כאמנוכיא במערה אפילו היא כמערת צדקיהו מלך יהודה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה קתני עיר דומיא דמערה מה מערה חריבה אף עיר חריבה ושבת אין אבל הניח לא מני אלימא רבי עקיבא מאי איריא חריבה אפילו ישיבה נמי אלא לאו רבנן וטעמא דשבת אין אבל הניח לא לא תימא עיר דומיא דמערה אלא אימא מערה דומיא דעיר מה עיר ישיבה אף מערה ישיבה ורבי עקיבא היא דאמר אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה ובשבת מודה והא כמערת צדקיהו קתני כמערת צדקיהו ולא כמערת צדקיהו כמערת צדקיהו גדולה ולא כמערת צדקיהו דאילו התם חריבה והכא ישיבה מר יהודה אשכחינהו לבני מברכתא דקא מותבי עירובייהו בני בנישתא דבי אגובר אמר להו גזו ביה טפי כי היכי דלישתרי לכו טפי אמר ליה רבא פ"גאה בעירובין לית דחש להא דרבי עקיבא:

הדרן עלך כיצד מעברין

הדר עם העכו"ם בחצר או עם ב' מי שאינו מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו ר' אליעזר בן יעקב אומר ה' לעולם אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים אוסרין זה על זה אמר ר"ג מועשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלים ואמר לנו אבא מהרו והוציאו את הכלים למבוי עד שלא יוציא ויאסר עליכם רבי יהודה אומר בלשון אחר מהרו ועשו צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ויאסר עליכם:

הדרן עלך כיצד מעברין

הדר עם העכו"ם או עם ב' מי שאינו מודה בעירוב. כולטל כדלמא צפרק צלל מערצין (דף לא): אוסר עליו. לנולטל מציוו לתאר עד שיכסור הימנו רשות שיש לו בתלר: עד שיהו ב' ישראלים. דרין צ"ו צמיס ואוסרין זה על זה וצאין לערצ ציניהן העכו"ם אוסר עליהן אצל על היחיד אינו אוסר וצממלא מפרש טעמא: מועשה בצדוקי אחד. קסבר ר"ג דזקוי אינו כעכו"ם ולא דמי לכותי דגרי אריות הן. ואינס גריס גמוריס אצל דזקוי ישראל דהו ונהפך דרין למינות מודה שצורה שצעל פה וכיון דישאלל הוא יכול לצטל רשותו צלל שוס צמירות:

הדרן עלך כיצד מעברין
גמ' אמר רב יהודה אמר שמואל שבת בעיר חריבה לרבנן מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה הניח את עירובו בעיר חריבה אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה ר"א אומר [ט] "אחד שבת ואחד הניח מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה מיתבי אמר להו ר"ע אי אתם מודים לי בנותן את עירובו במערה שאין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה אמרו לו אימתי בזמן שאין בה דיוורין הא באין בה דיוורין מודו ליה מאי אין בה דיוורין אינה ראוייה לדירה תא שמע שבת בעיר אפי' היא גדולה כאמנוכיא במערה אפילו היא כמערת צדקיהו מלך יהודה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה קתני עיר דומיא דמערה מה מערה חריבה אף עיר חריבה ושבת אין אבל הניח לא מני אלימא רבי עקיבא מאי איריא חריבה אפילו ישיבה נמי אלא לאו רבנן וטעמא דשבת אין אבל הניח לא לא תימא עיר דומיא דמערה אלא אימא מערה דומיא דעיר מה עיר ישיבה אף מערה ישיבה ורבי עקיבא היא דאמר אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה ובשבת מודה והא כמערת צדקיהו קתני כמערת צדקיהו ולא כמערת צדקיהו כמערת צדקיהו גדולה ולא כמערת צדקיהו דאילו התם חריבה והכא ישיבה מר יהודה אשכחינהו לבני מברכתא דקא מותבי עירובייהו בני בנישתא דבי אגובר אמר להו גזו ביה טפי כי היכי דלישתרי לכו טפי אמר ליה רבא פ"גאה בעירובין לית דחש להא דרבי עקיבא:

הדר עם העכו"ם בחצר או עם ב' מי שאינו מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו ר' אליעזר בן יעקב אומר ה' לעולם אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים אוסרין זה על זה אמר ר"ג מועשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלים ואמר לנו אבא מהרו והוציאו את הכלים למבוי עד שלא יוציא ויאסר עליכם רבי יהודה אומר בלשון אחר מהרו ועשו צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ויאסר עליכם:

הדר עם העכו"ם או עם ב' מי שאינו מודה בעירוב. כולטל כדלמא צפרק צלל מערצין (דף לא): אוסר עליו. לנולטל מציוו לתאר עד שיכסור הימנו רשות שיש לו בתלר: עד שיהו ב' ישראלים. דרין צ"ו צמיס ואוסרין זה על זה וצאין לערצ ציניהן העכו"ם אוסר עליהן אצל על היחיד אינו אוסר וצממלא מפרש טעמא: מועשה בצדוקי אחד. קסבר ר"ג דזקוי אינו כעכו"ם ולא דמי לכותי דגרי אריות הן. ואינס גריס גמוריס אצל דזקוי ישראל דהו ונהפך דרין למינות מודה שצורה שצעל פה וכיון דישאלל הוא יכול לצטל רשותו צלל שוס צמירות: